

Warszawa, dnia 22-11-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SGO.050.16.2022.MM
2318013.8594848.7127995

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

nawiązując do oświadczenia złożonego przez senator Jadwigę Rotnicką na 50 posiedzeniu Senatu w dniu 6 października 2022 r. w sprawie nielegalnego składowania odpadów niebezpiecznych na terenie miejscowości Wielkowieś, gmina Stęszew, przedstawiam poniższe informacje.

Zgodnie z przepisami art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹ w pierwszej kolejności to posiadacz odpadów jest obowiązany usunąć odpady z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, w tym odpady porzucone po zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej. W przypadku niewykonania ww. obowiązku przez zobowiązanego, organy ochrony środowiska są zobowiązane do wydania decyzji nakazującej ich usunięcie, a także – w razie potrzeby – do przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego w administracji oraz wykonania zastępczego wydanej decyzji. Natomiast w przypadku gdy ze względu na zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska konieczne jest niezwłoczne usunięcie odpadów, właściwy organ administracji publicznej podejmuje działania polegające na usunięciu odpadów i gospodarowaniu nimi (art. 26a ust. 1 ustawy o odpadach).

W momencie nowelizacji przepisów ustawy o odpadach, poprzez wprowadzenie do niej art. 26a równocześnie wprowadzono przepisy do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska², umożliwiające dofinansowanie usuwania odpadów ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) - art. 400a ust. 1 pkt 8c.

Na ten cel NFOŚiGW przygotował program priorytetowy 2.9 usuwanie porzuconych odpadów, dedykowany właściwym organom administracji (w zależności od właściwości jest to regionalny dyrektor ochrony środowiska, marszałek województwa, starosta, wójt, burmistrz lub prezydent miasta), w celu wsparcia finansowego usunięcia odpadów prowadzonego w trybie art. 26a ustawy o odpadach. Należy w tym miejscu również podkreślić, że w 2019 r. usunięto właściwość organów gminy w części przypadków gospodarowania odpadami z naruszeniem obowiązujących przepisów i opisana wyżej procedura, zawarta w art. 26a ustawy o odpadach, określa przypadki wskazujące na organy ochrony środowiska, które zobligowane są do usunięcia nielegalnie zgromadzonych odpadów niebezpiecznych

¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 699, ze zm.

² Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, ze zm.

na podstawie art. 26a. Tym samym, w przypadku gdy obowiązek usunięcia odpadów powstał w związku z wydaniem decyzji o cofnięciu decyzji związanej z gospodarką odpadami, stwierdzeniem nieważności, uchynieniem lub wygaśnięciem decyzji związanej z gospodarką odpadami organem do wykonania obowiązku zawartego w ww. przepisie jest marszałek województwa lub starosta, właściwi ze względu na miejsce prowadzonej działalności. Natomiast w przypadku terenów zamkniętych oraz nieruchomości, którymi gmina włada jako władający powierzchnią ziemi - regionalny dyrektor ochrony środowiska. Dopiero w pozostałych przypadkach organem właściwym do usunięcia odpadów jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Istotną kwestią jest, że wsparcie finansowe z zewnętrznych źródeł publicznych takich jak środki NFOŚiGW na unieszkodliwienie porzuconych odpadów niebezpiecznych, zagrażających życiu, zdrowiu lub środowisku powinno mieć charakter interwencyjny, wspomagający finansowo samorządy w tym obszarze. Konieczność pokrycia kosztów zagospodarowania odpadów ze środków publicznych, co do zasady wynika z tego, że podmiot zobowiązany tych kosztów nie poniósł, odnosząc korzyść. Z tego też powodu dofinansowanie możliwe jest w formie dotacji w wysokości od 10 % do 80% kosztów kwalifikowanych i pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych. Powyższe ma na celu umożliwienie samorządom pozyskania środków na realizację zadania, a jednocześnie obowiązek spłaty pożyczki stanowić będzie element dyscyplinujący samorządy w ustaleniu osób/podmiotów zobowiązanych do poniesienia kosztów likwidacji nielegalnych miejsc magazynowania lub składowania odpadów i przerwania na nich tych kosztów, co pozostaje w spójności z wyrażoną w art. 7 ustawy - Prawo ochrony środowiska zasadą „zanieczyszczający płaci”. Ponadto zgodnie z warunkami dofinansowania zdefiniowanymi w programie priorytetowym „Usuwanie porzuconych odpadów”, wypłata środków może nastąpić wyłącznie w formie refundacji, przy czym należy zaznaczyć, że NFOŚiGW nie wymaga, co do zasady, przedłożenia potwierdzenia opłacenia faktur wystawionych za zrealizowanie przedsięwzięcia. W przypadku prawidłowo złożonego wniosku o wypłatę środków z załącznikiem w postaci faktury za wykonanie usługi z odroczonym terminem płatności – jej opłacenie może nastąpić po otrzymaniu środków z NFOŚiGW. Realizacja przedsięwzięcia jest zatem możliwa bez uruchamiania środków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Biorąc powyższe pod uwagę Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie prowadzi obecnie prac legislacyjnych w omawianym zakresie.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM